

Pohjois-Karjalan hyvinvointialue

Lasten ja nuorten tilapäinen viikonloppuhoito

- Toimintakertomus 2023

Sisällysluettelo

1	Toimintakertomus	Virhe. Kirjanmerkkiä ei ole määritetty.
1.1	Toiminta-ajatus	Virhe. Kirjanmerkkiä ei ole määritetty.
2	Henkilöstö	Virhe. Kirjanmerkkiä ei ole määritetty.
2.1	Asiakkuudet ja ikäjakauma	Virhe. Kirjanmerkkiä ei ole määritetty.
3	Jonosijoitus	Virhe. Kirjanmerkkiä ei ole määritetty.
3.1	Viikonloppuhoidon asiakkaiden perudessa/sairastuessa	Virhe. Kirjanmerkkiä ei ole määritetty.
4	Toimintaa 2023.....	10
5	Vuoden 2024 tavoitteet	

Tekijät

Elias Kaasinen
Jenna Sallinen
Kirsi Halonen
Iina Tuononen

1 Toimintakertomus 2023

Kohdeyksikössä on 4 asiakaspaikkaa (asiakashuonetta), asiakkuuden piirissä 17 alaikäistä lasta / nuorta. Erityislasten ja –nuorten lyhytaikaisen huolenpidon asiakkaina viikonloppuhoidossa ovat ympärivuorokautista hoitoa ja erityistä tukea tarvitsevat alle 18-vuotiaat lapset ja nuoret. Palvelu kuuluu Pohjois-Karjalan hyvinvointialueen vammaispalveluihin.

Katuosoite: Vesikkotie 6

Postinumero: 80160 Joensuu

Palveluesihenkilö: Anri Silvennoinen (11.3.-31.7.2024 Elias Kaasinen)

Puhelin: 013 330 5397

Sähköposti: elias.kaasinen@siunsote.fi

Ostopalvelujen tuottajat:

Ateriapalvelut: Ruuat valmistetaan yksikössä itse. Lisäksi ruokaa tilataan Polkka Oy:ltä

Vaatehuolto: Sakupe Oy

Rekrytointipalvelut: Tempore Oy

1.1 TOIMINTA-AJATUS

Tilapäinen viikonloppuhoito on lyhytaikaista huolenpitoa, joka on tarkoitettu vammaispalvelujen asiakkuudessa oleville erityistä tukea tarvitseville alle 18- vuotiaille lapsille ja nuorille, joille palvelu on erityishuolto-ohjelmassa myönnetty. Tilapäinen viikonloppuhoito on muita palveluja täydentävä palvelu, jossa huomioidaan asiakkaan yksilölliset tarpeet, toiveet ja etu. Tilapäinen yksikkö tarjoaa hoitoa ja huolenpitoa tilapäisesti vain viikonlopun ajaksi, jotta lapsen tai nuoren huoltajilla on mahdollisuus lepoon ja omaan aikaan. Lyhytaikainen huolenpito antaa myös lapselle/nuorelle mahdollisuuden itsenäistyä ja tehdä asioita mistä hän nauttii. Lapsi/nuori saa viikonloppuhoidossa harjoitella sosiaalisia- ja vuorovaikutustaitoja muiden lasten/nuorten kanssa turvallisessa ympäristössä ja saa tähän tarvittaessa ohjaajan tukea ja apua.

Yksikkö on avoinna ympärivuorokautisesti perjantai- iltapäivästä sunnuntai-iltapäivään. Asiakkaiden huoltajat kuljettavat asiakkaat omin kyydein viikonloppuhoitoon.

Toimintaa suunnitellaan vahvasti asiakaslähtöisesti ja yksilötasolla asiakkaiden toiveita huomioiden. Toiminnan suunnittelun lähtökohdaksi on toteuttaa toimintaa, joka tukee kokonaisvaltaisesti asiakkaan fyysisiä, kognitiivisia, psyykkisiä ja sosiaalista toimintakykyä. Osallisuus on ollut yksi tärkeimmistä asioista, joita on pyritty vahvistamaan monipuolisilla menetelmin.

2. Henkilöstö

Yksikössä on vakituisia työntekijöitä palveluesihenkilö, palveluvastaava ja kaksi ohjaajaa. Viikonloppuhoidossa on [Temporen](#) kautta tulevia työntekijöitä noin 10 henkilöä, jokaisessa vuorossa noin 2–3 työntekijää. Yövuoroissa pääsääntöisesti 1 ohjaaja, mutta tarvittaessa 2, joka on lyhyemmän vuoron. Öisin yökkö soittaa tarkistussoiton Muksula-Pauliinaan kello 01:00 ja Muksula-Pauliina soittaa viikonloppuhoitoon klo 04:00. Toiminta turvataan näin öisin.

Työvuorolistat suunnitellaan niin, että jokaisessa viikonlopussa on pääasiassa vakituisia ohjaajia, jolloin vastuu painottuu vakituisille, sijaistarve on pienempi, tiedonkulku tehokkaampaa ja toimintamallien juurtuminen todennäköisempää.

Työvuorosuunnittelu

- Vakituisille työntekijöille suunnitellaan työvuorot kolmen viikon ajanjaksoilla. Työntekijöiden työaika on keskitetty vahvasti viikonloppuihin, jolloin viikolla jää päivä tai kaksi toimistotyöaikaa toiminnan organisointiin, suunnitteluun, kehittämiseen ja yhteistyöhön asiakkaiden perheiden ja muiden ammattilaisten kanssa.
- Työvuorojen välillä noudatetaan riittävää lepoaikaa, joka on 11 tuntia (poikkeuksena osalle vakituisille on tehty toistaiseksi voimassa oleva sopimus vuorokausilevon lyhentämisestä 9h)
- Työntekijät voivat esittää työvuoroihin toiveita, joita huomioidaan työvuorosuunnittelussa.
- Toimintalähtöinen keskitetty työvuorosuunnittelu
- Joka vuorossa on lääkeluvallinen ohjaaja
- Huomioidaan työvuorokohtaisesti henkilöstön riittävyys
- Kehityskeskustelut vuosittain
- Sairaspoissaolojen syitä, määrää ja kehityssuuntaa seurataan jatkuvasti. Sairaspoissaoloihin puututaan varhain työkyvyn edistämiseksi. Hyödynnetään varhaisen puuttumisen toimintamallia, [Havahu](#)-prosessia, jossa edetään sv-poissaolomäärien hälytysrajojen mukaisesti.
- Etukäteen tiedossa olevat poissaolot, kuten koulutukset, virkavapaat ja lomat suunnitellaan etukäteen

Vuoden 2023 aikana Siun Soten henkilöstömäärä pysyi samana edelliseen vuoteen verrattuna. Temporen työntekijät ovat pitkälti pysyneet samoina, vaikka pieniä henkilöstömuutoksia onkin tapahtunut. Siun Soten henkilöstöstä jäi raskaus- ja vanhempainvapaalle yksi henkilö 1.7.-31.1.2024. Hänen tilalleen palkattiin määräaikaiseen työsuhteeseen työntekijä ajalle 18.8-17.12.2023 40 % työajalle. Hänen työaikansa kohdistettiin vain viikonloppuvuoroihin, jonka myötä poisjääneen ohjaajan viikon toimistotyötehtävät ja vastualueet jakautuivat ohjaajalle ja palveluvastaavalle.

Siun soten henkilöstö on osallistunut vuoden 2023 aikana mm. seuraaviin koulutuksiin:

- Tukiviittomat kommunikoinnin tukena
- Tukiviittomat tutuksi
- Lasten ja nuorten kuntoutuksen seminaarisarja
- Puhetta tukevat ja korvaavat kommunikointimenetelmät
- Käytännön työkaluja lasten ja nuorten mielenterveyden edistämiseen
- Lapseen kohdistuva väkivaltaepäily – kuinka toimia?
- Alakouluikäisten autismikirjon työohje
- Havahu-toimintamalli tutuksi esihenkilöille
- Laadukasta lääkehoitoa Siun Sotessa
- Mediatri-pääkäyttäjätapaaminen (PTH, ESH, SOS, TTH)
- EA
- Alkusammutuskoulutukset
- Ot-nepsykoulutus
- Lääkehoitosuunnitelman workshop
- Lääkevastaavien verkostotapaaminen
- Avekki 1-koulutus (12h) Lasten ja nuorten kanssa työskentelevät
- NepsyVoimaa-verkoston tapaaminen
- Kivun lääkehoidon perusteet
- Lasten lääkehoito
- Mielenterveyden häiriöiden ja päihderiippuvuuksien lääkehoito
- N-lääkehoito

2.1 Asiakkuudet ja ikäjakauma

Yksikön asiakkaat ovat alle 18-vuotiaita lapsia ja nuoria. Kaikki asiakkaat ovat vammaispalvelujen asiakkaita. Palvelu on myönnetty tällä hetkellä n. 20 asiakkaalle heidän erityishuolto-ohjelmassaan. Asiakassuhteet ovat pitkiä, usein useiden vuosien kestäviä. Nuorimmat asiakkaat ovat 4-vuotiaita ja he voivat käydä tilapäisessä viikonloppuhoidossa siihen asti, kun täyttävät 18 vuotta, jonka jälkeen asiakkaat siirtyvät muiden palveluiden piiriin. Asiaksmuutoksia/ vaihtuvuutta on vähän ja harvoin, koska palvelua myönnetään 18-vuotiaaksi asti, mutta joskus nuoremmatkin voivat siirtyä muiden palveluiden, kuten esimerkiksi perhehoidon piiriin tai palvelu ei tue asiakkaan/perheen tarpeita.

Kuva 1. Asiakkaiden ikäjakauma 2023

Kaikki asiakkaat tarvitsevat yksilöllistä tukea ja ohjausta päivittäisissä toiminnoissa sekä toiminnanohjauksessa. Asiakkaiden mielipiteen selvittämisessä tarvitaan erilaisia kommunikaatiotaitoja, johon on vastattu kouluttamalla vakituista henkilökuntaa monipuolisilla kommunikaatiomenetelmillä tukevalla koulutuksella vuoden 2023 aikana. Kaikki asiakkaat tarvitsevat eritasoista valvontaa ja huolenpitoa hoitojakson aikana. Vakituinen henkilökunta on käynyt kattavan määrän erilaisia koulutuksia pyrkien havainnoimaan ja huomioimaan asiakkaiden yksilöllisiä tarpeita ja toimimaan annettujen ohjeiden mukaisesti. Asiakkaiden omatoimisuutta ja itsenäistä suoriutumista tuetaan yksilöllisesti ja asetettujen tavoitteiden mukaisesti.

Asiakaskunta koostuu ympäri maakuntaa. Lähimmät tulevat kantakaupungista, mutta asiakkaita tulee myös Pyhäselästä ja Kontiolahdelta sekä kauempaa, kuten Kiteeltä, Outokummusta ja Polvijärveltä. Vuoden 2023 aikana 3 asiakasta poistui palvelun piiristä, joista 2 siirtyi muihin palveluihin.

3. Jonosijoitus

Viikonloppuhoitoon saatiin Mediatriin selkeä jonotusjärjestelmä, joka selkeytti jonossa olevien ja helpotti jonoon laitettavien asiakkaiden hallintaa ja yhteydenottoja. Jonossa oli 2023 18 asiakasta viikonloppuhoitoon, joista 7 oli käynyt tutustumassa viikonloppuhoitoon, 6 asiakasta oli aloittanut palvelun viikonloppuhoidon palveluissa viime vuoden aikana. Sosiaaliohjaajat asettavat asiakkaat jonoon ja ilmoittavat siitä palveluvastaavalle ja palveluesihenkilölle. Asiakkaita otetaan tutustumaan jonosta pääasiassa jonossa oloajan mukaan, mikäli mitään muuta merkintää ei ole jonottajalle laitettu, kuten esim. kiireellisyys. Asiakkaiden perustietoihin perehdytään ja tarvittaessa lisätietoja pyydetään sosiaaliohjaajilta ennen yhteydenottoa huoltajiin. Asiakkaan tarpeet ja sopivuus palveluun kartoitetaan työryhmässä ja palveluvastaava sopii perheen kanssa tutustumiskäynnin.

Jonossa on asiakkaita, joiden osalta palvelun sopivuutta on pohdittava tarkemmin, kuten palvelleeko asiakkaan tarpeita vahvempi palvelumuoto, jota tarjoaa Muksula-Pauliina. Myös jonoon asetetut sisarukset tarvitsevat tarkempaa selvitystä, koska molemmat ovat yksilöitä ja kahta paikkaa ei yhtä aikaa vapaudu. Perheen toiveet ovat usein, että molemmat lapset olisivat yhtä aikaa hoidossa, mutta sopivatko molemmat sisarukset palveluun? Näitä asioita tulisi pohtia enemmän asiantuntijatiimeissä.

Osa jonossa olevista, jotka ovat käyneet tutustumassa, eivät ole ottaneet paikkaa vastaan syystä tai toisesta.

Jonosijoitus 2023	
Jonossa asiakkaita	18 asiakasta
Tutustumiskäynnit	7 asiakasta
Palvelun aloittanut asiakasmäärä	6 asiakasta

Vaikka asiakas käy tutustumiskäynnillä, se ei tarkoita, että asiakas saa palvelusta paikan, vaan jonossa odottaminen jatkuu. Mutta tämän myötä mahdollisissa peruutusilanteissa jo tutustumassa käyneille asiakkaille tarjotaan hoitomahdollisuutta yksiköstä jo hoitajakson varanneen asiakkaan äkillisen peruutuksen sattuessa. Koska peruutukset tulevat usein äkillisesti, eivät asiakkaat tai huoltajat kykene muuttamaan jo tehtyjä viikonlopun suunnitelmia.

Mikäli tiedetään, että yksiköstä on vapautumassa paikka (joku täyttää pian 18v) hänen tilalleen otetaan jo asiakas hyvissä ajoin tutustumaan palveluun, jotta vajaakäyttö on mahdollisimman vähäistä ja paikan vapauduttua asiakas pääsee täyttämään paikan kokonaan heti.

3.1 VIIKONLOPPUHOIDON ASIAKKAIDEN PERUESSA/SAIRASTUESSA

Kun kyse on lapsista/nuorista, etenkin pienten lasten keskuudessa pyörii paljon erilaisia viruksia ja pöpöjä, joiden myötä sovittu hoitajakso joudutaan äkisti tai suunnitelmallisesti perumaan. Myös valloillaan olevien herkästi tarttuvien kuten influenssan jyllätessä, noudatamme mekin siunsoten yhteisiä ohjeistuksia välttääksemme turhat sairastumiskiarteet sekä toisten asiakkaiden tartuttaminen. Sairaalan lapsen paikka on kotona.

Lapsen/nuoren sairastuessa tai perueessa jo aiemmin sovittu hoitajakso, on tilalle saatu pääsääntöisesti asiakas/asiakkaita eri pituisille hoitajaksoille. Viikonloppuhoidon asiakkaan peruminen on tapahtunut harmittavan usein perjantaina, useinmiten iltapäivällä tai hetkeä ennen sovittu hoitajakson alkamista, mutta myös kesken hoitajakson lapsi/nuori on sairastunut ja hänet on jouduttu hakemaan kotiin.

Käytössämme on toimintamalli, jonka mukaan pyrimme täyttämään äkillistä vajetta.

- Kun tieto saavuttaa palveluvastaavan, alkaa hän kartoittamaan tilannetta ja viikonlopulle luodaan työskentelytiimin kanssa suunnitelma ja toimitaan sovittujen ohjeiden mukaisesti läpi viikonlopun
- Peruneen asiakkaan tilalle on pyritty ottamaan ”samantasoinen” asiakas, ettei henkilökuntaa tarvitse rekrytoida lisää ja hoitajakso on kaikille turvallinen
- Peruutuspaikkaa yritetään tarjota asiakkaalle, joka esimerkiksi on ollut aikaisemmin saman kuukauden aikana poissa, kuten joutunut sairastumisen takia perumaan hoitajakson
- Tarjoamme paikkaa asiakkaille, joille on sosiaalihojajien kanssa sovittu lisätukea perheeseen lisähoitajaksojen avulla, jos se on mahdollista.
- Jo tutustumassa käyneille asiakkaille tarjotaan esim. Lauantaille tai sunnuntaille päivän hoitokäyntiä
- Asiakkaille, joille on luvattu 3vrk/kk omaishoidon vapaita, mutta käyttää sitä vähemmän, tarjotaan mahdollisuus toiseen yönyli hoitajaksoon
- Temporen työntekijöille ehdotetaan mahdollisuutta perua jo sovittu vuoro
- Siun soten omat työntekijät ovat velvoitettuja siirtymään muihin yksiköihin.

4. Toimintaa 2023

Toiminnan lähtökohtana on turvallinen viikonloppu asiakkaille, jossa heille turvataan riittävä lepo, aktiivista tekemistä, mielipuuhaa, harjoitellaan tunnetaitoja, tuetaan sosiaalisia- ja kaveritaitoja ja harjoitellaan arjentaitoja. Asiakkailta on mahdollisuus aikuisen läsnäoloon erilaisten juttelutuokioiden, pelihetkien, kirjojen lukemisten ja arkielämän askareiden parissa. Yksikössä teemme yhdessä asiakkaiden kanssa erilaisia aterioita ja leivomme ahkerasti. Tällä tuemme asiakkaiden omatoimisuutta ja itsenäistymistä ja valmistamme heitä tulevaisuuteen, jolloin he saavat valmiuksia itsenäiseen elämään. Asiakkaiden kanssa olemme esimerkiksi harjoitelleet kokonaisuuksien hallintaa, kuten etsineet yhdessä leivottava resepti, tehty puutelista, käyneet kaupassa ostamassa tarvittavia aineksia, harjoitelleet kauppakäymistä, rahan käyttöä ja noudattaneet reseptin ohjetta valmista tuotosta varten.

Vuoden aikana käytössämme on ollut Kauppakadun päivätoiminnalta tila-auto, joka viikonlopuksi, joka on mahdollistanut turvallisen ulkoilun monipuolisissa ympäristöissä lähellä ja kauempana. Tämä on helpottanut liikkumista turvallisille leikkialueille, mutta rikastuttanut toimintaa etenkin tukien monipuolista ulkoilua, liikuntaa, sosiaalisten tilanteiden opettelua ja erilaisten harrastustoiminnan parissa kuten kalastus, erätaidot, frisbeegolf, uinti, hiihto yms. Olemme hyödyntäneet monipuolisesti maakunnan retkeilykohteita rikastuttaen etenkin ulkoilun eri mahdollisuuksia kuten luonto/makkaranpaistoretkien parissa mm. Kuhasalo, Utran saari, Lykynlampi ja Honkalampi. Olemme järjestäneet pidempiä päiväretkiä esim. Outokummun kalakeitaalle.

Olemme aktiivisesti varanneet maksuttomia vuoroja liikuntasaleihin eri kouluilta. Yhteistyötä on tehty myös vapaaehtoistoiminnan kautta Koirakavereiden kanssa, jotka kävivät viikonloppuhoidossa vierailemaan sovittuna ajankohtana. Tällöin asiakkaat saivat taluttaa ja hoivata koiria. Käytimme ahkerasti kirjaston palveluita lähikirjaston ja kaupungin kirjaston ja lainasimme asiakkaiden kanssa yhdessä elokuvia ja kirjoja. Talvisin hyödynnämme lähialueen pulkkamäkeä ja monipuolisia hiihtolatuja ja luistelukenttää. Osallistuimme useisiin maksuttomiin monipuolisiin aktiviteetteihin ja tapahtumiin. Tällaisia ovat olleet muun muassa: Hevisaurus-konsertti Kontiolahdella, elokuvatapahtumat Teatteri-traktorin toimesta Sinkkolassa sekä erilaiset ilmaistapahtumat (vappu, joulutorit yms.)

5. Vuodelle 2024 olemme asettaneet tavoitteiksi:

- Vuonna 2023 tutustumiskäynnillä käyneiden asiakkaiden vakiinnuttaminen viikonloppuhoitoon päiväkäynti- ja yönylikäyntien avulla, paikkatilanteen näin myötä antaessa.
- Toimistotilat viikonloppuhoidon vakituisille työntekijöille.
- Asiakstarpeisiin vastaavat tilat.
- Maksullisiin tapahtumiin/aktiviteetteihin osallistumisen selvittäminen